

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones mediocres sancti Bonaventure de tempore

Bonaventura <Sanctus>

Argentine, 14. III. 1496

D[omi]nica septuagesime ep[isto]la

urn:nbn:de:hbz:466:1-31133

ture dicitōe. z tñ dñs tolera
uit eū. Tolera di sūt mali
ppter tres cās. Prīa est vt p
eoz finalē reprobationē bo
nis terroz incuriat. Job. xij
Lū sublat⁹ fuerit timebunt
angeli z t̄oze purgabunt
Secda vt p eos vindicta ex
erceat. iij. Reg. x. Dixit dñs
ad iebu. Quia studiose egi
sti z qd̄ rectū erat. z qd̄ placi
tū erat in oc. m. se. zc. Ter
cia vt p h̄ boni ad patiam et
modestia anient. Marci. iij.
Fecit vt eēnt. xij. cū eo zc. in
ter q̄s numerat iudas scari
oth. Glo. Hic in ap̄los Ju
das ponit. qz magna est pa
tientie virt⁹. quā neqz aduer
sar⁹ minister infirmat. volu
it em̄ dñs tradi a suo disci
pulo vt tu a socio tradit⁹ mo
deste feras tuū errasse indi
cū. tuū perisse bñficiū. A.

Dñica septuagesime epla

De curri

f te vt cōphēdati.
f. Loz. ix. Ad sup
ne vocatōis brauiū currere
volētibz q̄tuor sunt necessa
ria. s. corpis agilitas. vite eq̄
litas. oꝝonis sedulitas. bra
uij sine p̄mij imēstas. vñ f.
Linge sin⁹ lapos. tota vi cō

p̄me pugnōs. Os hēas pa
tulū. cor ad optia p̄mia fixū.
Dicif̄ ar̄ brauiū q̄i breuis vie
p̄minz. Et se he p̄rietates p
brauiō currētū. Igit̄ pri
ma p̄petas ē p̄cingere se z si
nū laxū colligere z vestes ap
tare. Nec aptitudo z agili
tas fit p̄ abstinētiā z carnis
maceratōez spūalr loq̄ndo.
qz abstinētiā z ieiūiū reddūt
corpa leuia. sanaz expedita.
Quo d̄ crapula z gula. pigra
inertia z iēpta. Vñ saluator
n̄ volēs canere suis cursoribz
dic̄ Lu. xxi. Attēdite aut̄ vob
ne ḡuent̄ corda v̄ra crapula z
ebrietate. sic p̄mis parentibz
accidit z q̄tidie mult⁹. Eccī.
xxxvii. Prop̄t̄ crapulā mult⁹
perierūt zc. Hoc et̄az vide
m⁹ in auibz. q̄ si nimis reple
te fuerint aut̄ moriunt̄. aut
pigrius volant. l̄ etiā ad ma
nus dñoz suoz redire con
temnūt. q̄ si recalcitrantes z
eis terga vertentes. Ps. In
crassatus est dilectus z re. zc
Et Job. xv. Lucurrit ad
uersus deum extento collo.
z pigui ceruice armatus est
Hoc est qd̄ ap̄ls īproperat
discipul⁹ carnalit. Gal. iij. z v
Sic stulti facti estis vt cum
spū cepit̄. nūc carne p̄sūma
f z

Dominica. LXX

mini. Surrebatis bene. q̄s
vos impediuit veritati non
obedire. Ps. Occidit p̄n. eo
rū. z el. isrl' impe. Electi isra/
el sunt plati crapulis dediti
Ecc̄s. x. **U**e t̄re cui⁹ rex puer
est. z p̄ncipes ei⁹ mane come
dunt. Pueros vocat eosqz
iuxta verbū D̄see. iij. Vinū
et ebrietas aufert cor. ita vt
nesciant ad quid nati sint.

Sc̄da p̄prietas est p̄strin/
gere pugnos z ponere lapi/
des in manibz. q̄d fit p̄pter e/
qualitatē corpis ne plus de/
clinet in vnū lat⁹ q̄ in aliud
Sic z nos equalitatē vite i/
om̄ibz tenere debem⁹. z me/
diū seruare inter paupertatē
diuitias. Prouer. xxx. Diui/
tias z pau. ne dederis mibi.
sed tm̄ v. m. tri. neces. Itē in/
ter p̄spera z aduersa q̄ tā bo/
nis q̄ malis euenire solēt in/
different. Ecc̄s. ix. **S**ūt iu/
sti quibz mala pueniūt quasi
opa egerint impioz. z sūt im/
p̄i q̄ ita securi sunt q̄ iustoz
opa habeāt. Itē inter spem
z timorē Ecc̄s. ix. **S**unt iu/
sti atqz sapiētes. z opa eozuz
in māu dei. z tamē nescit ho/
mo vtrū amore an odio di/
gnus sit. **U**nū em̄ hō debet
semp̄ timere. reliquū vero sp̄

sperare. hoc est pondus san/
ctuarij. Isti sūt duo lapides
onichyni ad dexterā et sini/
stram sup̄ humeralis positi.
scz vite eq̄litas. Exo. xxvij.
quoz natura est timorēz in/
ducere. z lites z p̄tentōes p/
uocare. **T**alē nanqz p̄certati
onē approbat de⁹. **H** est q̄d h̄
dicif. **O**m̄is q̄ in agone p̄tē/
dit. ab omnibz se absti. **Q**ui/
daz em̄ spiritalis agon agit
intra p̄scientiā. z nunc supe/
rat spes. nūc timor. z sub ta/
li dubio tanto forti⁹ currif.
quanto minor certitudo et
braui⁹ z mete habet. **P**auci
sunt q̄ cū ap̄lo dicere possint
Sic curro nō q̄si in incertū
zē. cū ip̄e inter spem z metuz
positus dicat. **F**rēs. ego me
nō arbitroz comp̄hendisse.

Tercia p̄prietas est q̄ cur/
rentes os habeāt apertū p̄/
pter respirationē z attractio/
nē aeris ad pulmonez. q̄ s̄m
Istido. dicif a palpitādo. eo
q̄ sit in cōtinuo motu. nunc
expirando. nūc attrahendo
ad cor sp̄m vitālē z suram re/
frigeratinam. qz cor calidissi/
mū q̄d est. z signat in hoc fre/
quētiāz sedulitas ōzonis. qz
sicut cor absqz aeris attracti/
one p̄ cannas pulmonis vi/

nerere nō p̄t. sic nec spiritalis
 homo sine orōne continuaz
 spūsc̄ti visitatōe. Job. x. Vi
 sitatio tua custodiuit spiritū
 meū. De hac aprōe P̄s. Os
 meū aperni z attraxi sp̄m zc̄
 Dō em̄ est q̄ddā spiraculū
 a deo anīe infusum ad viui
 ficandū eā. Uñ Job. xxxij.
 Spiraculū om̄ipotent̄s vi
 uificauit me zc̄. Aprō oris z
 motio frequēs labioz adiu
 uat currētes. sic z orantes. j.
 Reg. j. Tm̄modo labia illi
 mo. z vox p. nō au. Hoc dici
 tur de āna q̄ flens orabat cō
 tra obprobriū sterilitat̄ q̄ af
 fligebat eā emula eius vehe
 menter. z exaudita ē orō ei.
 Pcepit em̄ z peperit pueruz.
 quez vocauit samuel. eo q̄ a
 deo postulasset eū. Sicut ei
 cor pascif̄ aere tēperato. sic
 aīa p̄tēplatiua odoribz gr̄a
 rū z carismatū venientibz et
 p̄deūtibz a spūsc̄to. Lanti. j.
 Trahe me post te currem̄ i
 odorē vn. tu. adolescētule di
 lexe. te. nō vetule q̄ aperiunt
 os suū nō ad orandū q̄n po
 ti⁹ ad tussindū vel ad garrī
 endū. Quo cōtra de homie
 iusto Eccī. xxxix. Aperiet os
 suuz in o. z p. de. suis depre.
 P̄s. Eucurri in siti zc̄. sicut

ceru⁹ quādo sitit. aperit os
 z eijcit linguā. Quarta p.
 prietas ē brauū sine premū
 consideratio. Gregori⁹. Si
 cōsiderem⁹ fratres charissī
 mi que z q̄nta sunt que nob̄
 pro. in. ce. vil. a. om̄ia que b.
 in terris. Utinā mercatores
 nostri sic currerēt p̄ diuic̄is
 eternis z p̄manentibz sic cur
 runt p̄ transitorijs. q̄ sūm̄is
 periculis se exponunt. P̄s.
 Qui descendunt mare i na.
 f. o. in a. mul. Et Isaiē. xvij.
 Ue terre cymbalo alaruz q̄
 est trans flumen ethyopie. q̄
 mittit in mare legatos. et in
 vasis papiri sup aquas. Per
 vasa papiri debemus intel
 ligere fragilitatem nauium
 quibz se cōmittunt tam au
 dacter vt nihil de vita cura
 revideant̄ lucri gratia. Quo
 rum auariciā deridet poeta
 dicens. Inunc z ventis anl
 mam cōmitte. dolato. Con
 fusus ligno. digitis a morte
 remotis. Quattuor aut se
 ptem. si sit latissima reda. O
 si tam precipites essent sco
 lares nostri ad scolas vel ad
 claustra. sicut sunt ad specta
 cula vel ad prostibula. Die
 remie. viij. Omnes conuersi
 sunt ad cursum suum. quasi

Dominica. LXX

equus impetu vadens ad p
lium. Multū pronocat ad
currentuz q̄ hō videt p̄mi
um z brauium suū in stadio
positum. Sen. xv. Quid da
bis mihi premij. Ego sum
merces tua magna nimis.
Quis nō curreret vbi iesuz
stantem p̄ signo videret. A/
ctuum. viij. Ecce video celos
apertos. z iesum stantem zc.
Blo. Apparuit crucifixus ne
formidaret lapidand⁹. z ip̄a
visio deifica tota merces est
in patria. Ip̄a est labor⁹ no/
stri premiū z cursus brauiū.
Que q̄ ineffabilis sit dicit. i
Lorin. h. ij. Oculus nō vi
dit nec aur⁹ audiuit. zc. Qd̄
nobis p̄stare dī. Amē.

De euangelio.

Smile est

f regnū celoꝝ h omi
ni patrifamili. zc.

Matth. xx. De vinee appel
latione sicut dicit bea⁹ Am
bro. pleriq̄ varias significa
tiones deriuat. Significat
ei q̄nq̄ sc̄az eccl̄az. q̄nq̄ fidelē
aiāz. q̄nq̄ sacra septurā. q̄n
q̄ ordinem z vitā religiosāz
Ad quod probandū suffice

re poterit vna auctas breui
tatis causa Isa. v. Vineā do
mini exercituū dom⁹ isrl̄ est.
z viri iuda germen delecta
bile eius. Notandū ergo
q̄ circa oparios cōducēdos
q̄ttuor sunt necessaria. vide
licet vt sint corpe fortes. offi
cio industrij z sagaces. pau
peres z p̄cio indigentes. la
boris instantia fideles. Vñ
versus. Quere viros fortes.
cultores q̄re sagaces. Quos
rebo tenues. z noueris esse fi
deles. Igit̄ viros fortes
et strēnuos querit dñs. siue
hoc ad litterā. vel ad spiritū
intelligat. vtrūq̄ verum est.
quia tales multuz proficere
possunt in seruicio dei. pro
pter quod ab intransib⁹ re/
ligionē queri solet. videlicet
si sint corpe fortes z sani. nul
lam p̄petuā aut innatam in
firmitatem habentes. quia
iuxta illud Sap̄ie. ij. Qd̄ in
firmū est inutile reputatur.

Valēt enim fortes ad q̄
tuor. scz ad meritū augendū
Josue. xvij. Populus mul
tus es z magne fortitudinis
non habebis partem vnāz.
sed transibis ad montes et
succides tibi atq̄ purgabis
spacia z poteris vltra proḡ

dere zc. Ad debiles con/
fortandum z consolandum
Roma. xv. Debemus autez
nos fortiores debilitates in
firmozū sustinere zc. Itē
ad bonum exempluz mino/
ribus prebendū. ij. Wach.
vj. Adolescentibz autē forte
exemplū relinquā si prom/
pto anio zc. Item ad ar/
dua aggrediendū. Judi. xiiij.
Eunqz venisset ad vineas
opidi apparuit ei catul⁹ leo/
nis seuus nimis. irruit autē
spirit⁹ domini in samson. et
dilaceravit leonem. et quasi
edum zc. Item querit vi/
ros industrios z sagaces et
officiuz suum scientes. Que
sciētia in q̄tuor consistit. vi/
delicet vt sciant in locis con/
gruis plantare z terram bo/
naz cognoscere. Ezech. xvij.
In terra bona sup aq̄s mul/
tas plantata ē vt faciat fron/
des z portet fructuz vt sit in
vineam grandem zc. Itē
vt sciant superflua z inutilia
tollere z putare. z temp⁹ pu/
tationis cognoscere. Apoē.
p̄iij. Mitte falcem tuaz acu/
tam in terrā z vindemia bo/
tros vinee terre. quoniā ma/
ture sunt vne eius. Et Isaie
xviij. Precidentur ramuscu

li eius falcibus zc. Canticū
Tempus putationis adue/
nit. Item qui sciant fode/
re per confessionē. pastinare
per consolationē. ligare per
dilectionem. dilatare p pre/
dicationem z bonum consi/
lium. Ezech. xvij. Creuit in
vineam latiozem humili sta/
tura zc. Ps. Extendit pal/
mites suos vsqz ad ma. zc.

Item qui sciant certis tem/
poribus visitare. et a bestijs
custodire. Cañ. j. Capite no/
bis vulpes par. que demo.
vi. z Ps. Exterminavit eam
aper de silua. z singularis fe/
rus. i. antixps. vt aliquis be/
restarcha magnus depastus
est eam. A talibus custodiē/
da ē vinea domini. Sz mul/
tis puenit dicere illud Can/
ticoz. j. Posuerunt me custo/
dem in vineis. vineam meā
non custodiui. Quod mul/
tis ex causis contingit. quia
multi eorum sunt moribz le/
ues et corde pusillanimes.
De quibus Raum. iij. Lu/
stodes tui quasi locuste. et
paruuli tui quasi locuste lo/
custarum que confidunt in
sepibus in die frigoris. or/
tus ē sol z auolauerūt. p. Res
est estiuua, salebrosa. voraxqz

Dominica. LXX

locusta. Sicut custodes vinea sc̄a tui. Item querit paupes et inopes et p̄cio indigentes. qz tales sunt paucis contenti. **Tbimo. vj.** Habentes alimenta et quibus tegamur his cōtenti simus. Qd̄ est cōtra diuites et auaros q̄ bus tot⁹ mūdus nō sufficit. circa quos multas expēsas fieri oportet plerumqz inutilis et inanes. qz multa expendant et parū operant. **Sec⁹** est de pauperibus in laboribus a iuventute sua tritis et asuetis. **Ps̄.** Pauper sum ego. et in laboribus a iuventute mea zc̄. **Exemplū de Ioseph.** qui cū. xvj. esset annorū vendit⁹ est in egyptū et seruituti additus. man⁹ ei⁹ in copbino seruiert qd̄ est officium vinitorū. s. mittere fimum et stercora circa truncū. qd̄ est cōtra diuites man⁹ suas nulli labori apponentes. **Ps̄.** In labore hominum nō sunt zc̄.

Item qz tales sunt magis patientes iniuriarū et lesionū **Proverb. xvij.** Cū obsecrationibus loquitur pauper. diues autē effabit rigide. **Et Ecc̄. xij.** Diues iniuste egit et fremebit. pauper autē et lesus racionib. **Paupes relictī sunt do-**

mino tanqz̄ inutilis et ad operandū in vinea diaboli et mundi but⁹ nihil valentes. **iiij. Reg. xxv.** Transtulit nabuzardā princeps militie in babilonem fabriū et artifices et inclusorem et quēlibet electum. sed de pauperibus terre reliquit vinitores et agricolas zc̄. **Ps̄.** Tibi derelict⁹ est pauper zc̄. Paupes em̄ homines et mūdo abiecti veniunt ad seruitium christi. et pauci de mundi principibus diuitibus et gloriois. **Joh. vij.** Nunquid aliquis ex principibus credit in eum aut ex phariseis. Sed turba hec que non nouit legem. maledicti sunt. Propter qd̄ dñs cōquerit **Dichee. vij.** Deus mihi qz factus suz sicut qui colligit in autūno racemos vindemie zc̄. Item querit domin⁹ fideles operarios non fraudulētos qui ad oculū seruiūt sicut hypocrite. **Ephes. vj.** Non ad oculū seruientes et quasi hominibus placentes. Item nō tempus inutiliter expendētes. **Ephes. v.** Redimētes tempus q. d. m. sunt. Item non cum altero domino cōuentionē fedus siue pactuz

facientes. *Isaie. xxvij.* Per
cussim⁹ fedus cum morte. z
cū inferno fecimus pactum.
Et illud *Matth. vj.* Nemo
potest duob⁹ dominis serui
re. Item nō opus imper/
fectum relinquētes. sed fru/
ctum temporib⁹ suis repon/
tantes *Matth. xxi.* *Daloz*
male per. z vi. s. lo. a. a. zc. Et
hoc ē quod hic tacite innui/
tur cū dicit. *Volo huic no/
uissimo. i. pfeueranti dare si/
cut z tibi. quia merces diui/
ne remuneratiōis causatur*
a pfeuerantia boni operis z
laboris. Sapie. iij. Bonoz
enim laborū gloriozus ē fru/
ctus. Denarius est regnum
celozū qui rotundus est per
eternitatem. figurat⁹ est per
sanctā z ineffabilem trinita/
tem. vsitatus per continuaz
sanctorū cbaritatem. Unus
per corp⁹ christi claritatez.
quia omnes in eandem ima/
ginem claritatis eius trans/
formabimur. *Qd dicitur. ex*
denario conuenisti mecum.
amico murmuranti. tale est
*quasi dicat. Mercedez pro/
missaz recepisti. hoc est. ima/
ginem z similitudinem me/
am. nec alterius cōsortio mi/
nuitur tibi meriti premium*

Blo. Antiqui sancti q̄ post
longa inferni tempora ad ce
lum peruenerunt qua si per
murmurationem denariuz
*accipiunt. nos aut sine mur/
muratione. quia mox vt de*
*corpore eximus premiū ac/
cipimus. Quod nobis pre/
stare dignetur zc. Amen.*

*Dominica sexage/
sime de epistola.*

Gloria

f ri oportet. non ex
pedit quidem zc.
ij. Corinth. xij. *Hic quattu/
or notant. scz. Vane glie de*
testatio. Trium celozum di
*stinctio. Visionis dei stem/
platio. Paradysi reueratio si*
ue reuelatio. Unde versus.
Gloria quid vana. quid celi
*tercia spera. Visio quid do/
mini. dic quid loca sint para*
*dysi. Primum igit est va/
ne glorie detestatio. et h no/
tatur cū dicitur. Non expe/
dit quidem. Et hoc propter*
quattuor causas. videlicet p
*pter euentum dubiuz. Pro/
uerb. xxvij. Ne glories i cra/
stinum. ignorans quid sup/
uentura pariat dies. Nam*